

## AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3451/2022. (X. 28.) AB VÉGGZÉSE

### alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.702.899/2020/8. számú ítéletével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

### I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.702.899/2020/8. számú ítéletével szemben, s kérte e bírói döntés alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Ezen túlmenően alkotmányjogi panaszában az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a költségmentesség alkalmazásáról a bírósági eljárásban 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 15/A. § (1) bekezdése és 15/C. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és alkalmazásának kizárását, valamint a polgári és közigazgatási bírósági eljárás során meg nem fizetett illeték és állam által előlegezett költség megfizetéséről szóló 30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 4. § (1) bekezdése és 6. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is kérte.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozót a Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2014. október 20-án kelt 4.K.27.229/2014/10. számú ítéletében 358 400 forint, míg a Kúria felülvizsgálati eljárásban 2015. szeptember 30-án kelt Kfv.III.35.173/2015/6. számú ítéletében 543 000 forint eljárási illeték megfizetésére kötelezte. Az indítványozót a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Pest Megyei Adó- és Vámigazgatósága 2019. október 11. napján kelt, az indítványozóval 2019. október 28. napján közölt fizetési felhívással összesen 901 400 forint illeték megfizetésére szólította fel. Az indítványozó a felhívásnak nem tett eleget, ezért az adóhatóság végrehajtási eljárást indított vele szemben, mely ellen végrehajtási kifogást terjesztett elő, többek között arra hivatkozva, hogy a végrehajtáshoz való jog elévült. A végrehajtási kifogást az első-, illetve a másodfokú hatóság elutasította. Az indítványozó az alperesi végzés bírósági felülvizsgálatát kezdeményezte, keresetét azonban a Budapest Környéki Törvényszék 4.K.702.899/2020/8. számú ítéletével elutasította.
- [3] Ezt követően terjesztette elő az indítványozó az alkotmányjogi panaszát. Állítása szerint a bíróság a támadott ítéletével megsértette az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) bekezdését, B) cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, illetve „ezeken keresztül, valamint ettől függetlenül is” az Alaptörvény II. cikkét. Álláspontja szerint továbbá a támadott jogszabályi rendelkezések az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, B) cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, illetve „ezeken keresztül, s ettől függetlenül is” az Alaptörvény II. cikkét sértik.
- [4] Alkotmányjogi panaszában kifogásolta, hogy az eljáró bíróság (illetve az adóhatóság) az elévülés kérdésében kizárólag az elévülésre, illetve az illetékfizetési kötelezettség esedékességére vonatkozó „konkrét-, és közvetlen jogszabályokat vette figyelembe”, mellőzte azonban az elévülésre irányadó jogszabályok alapvető, illetve alapvető rendelkezéseit, az indítványozó által hivatkozott alapjogi normákat, s ezáltal Alaptörvényben biztosított jogokat sértett. Az elévülés kérdésének megítélése ugyanis az indítványozó állítása szerint a vagyoni viszonyaira kihatott, így a döntés a tulajdonhoz való joga, valamint az emberi méltósághoz való joga sérelmével járt, továbbá az Alaptörvény 28. cikk sérelmével együtt XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét is megvalósította.
- [5] A szabályozás alaptörvény-ellenessége – álláspontja szerint – abban nyilvánul meg, hogy az érintett normák nem szabnak határidőt, az illetékfizetés esedékessége a bíróság kezelőirodája által az adóhatóság részére megküldött értesítésen alapul. Az értesítés ezért az indítványozó szerint olyan mértékű késedelemmel is kiállítható, amely időmúlás az elévülésre egyébként alkalmazandó időtartamot eléri, vagy azt meghaladja. A jogbiztonság követelményének sérelmét jelenti szerinte az a bíróság által elfogadott gyakorlat, illetve maga a szabályozás,

amely egyrészt az elévülés biztosítása, másrészt az annak kezdő időpontját rögzítő norma közötti ellentmondásban mutatkozik meg. Az elévülés rögzítésével, a jogalkotó e jogintézmény joghatásának biztosítására törekedett, ezzel viszont ellentétes e jogalkotói cél negligálására irányuló, a jogszabályi környezetből, illetve a bírói jogértelmezésből következő lehetőség.

- [6] Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróság főtítkára felhívására kiegészített alkotmányjogi panaszt a tartalma szerint bírálta el.
- [7] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság az Ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról, az 56. § (2) bekezdése értelmében pedig a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [8] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerint az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés c) pontja alapján alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulhat az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be, és jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában az indítványozó az általa kezdeményezett eljárásban a jogorvoslattal nem támadható bírói döntést támadta. A természetes személy indítványozó e vonatkozásban alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége fennáll. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában viszont az indítványozó olyan jogszabályi rendelkezéseket sérelmezett, amelyekre a támadott bírói döntésben az eljáró bíróság nem hivatkozott, amiket a bíróság nem alkalmazott. Ezt figyelembe véve a sérelmezett jogszabályi rendelkezésekkel szemben előterjesztett panasz nem felelt meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében foglaltaknak.
- [9] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az Abtv. 27. §-ában meghatározott esetben az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehetőség. Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben előterjesztett panaszában (a támadott ítéletet az indítványozó 2021. november 25-én vette kézhez, az alkotmányjogi panaszt postai úton 2022. január 24-én nyújtotta be) a bírósági eljárást befejező, rendes jogorvoslattal nem támadható ítéletet támadta.
- [10] Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [27. § (1) bekezdés a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjával összefüggésben következetes az Alkotmánybíróság gyakorlata a tekintetben, hogy alkotmányjogi panasz csak az Alaptörvényben biztosított alapjog sérelmének valószínűsítésére alapítható. A jelen indítvány e feltételnek csak részben tesz eleget. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában többek között állította az Alaptörvény alapjogot nem rögzítő 28. cikkének sérelmét is, melyre hivatkozva alkotmányjogi panasz nem terjeszthető elő. Az Alaptörvénynek az indítványban megjelölt B cikk (1) bekezdésére továbbá az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, illetve a visszaható hatályú jogalkotás tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz [pl. 3062/2012. (VII. 26.) AB határozat, Indokolás [86]–[91]; 3041/2014. (III. 13.) AB végzés, Indokolás [22]]. Az indítványozó az alkotmányjogi panaszában nem ilyen sérelmet állított az Alaptörvény B cikk (1) bekezdésével összefüggésben a támadott bírói döntés kapcsán.
- [11] Az Abtv. 52. §-a kifejezetten rögzíti a határozott kérelem követelményét, amelynek részét képezi az indokolás előterjesztésének a kötelezettsége is [52. § (1b) bekezdés b) és e) pont]: „Indokolás hiányában a kérelem nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására nincs lehetőség” [34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]]. Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítvány akkor tartalmaz határozott kérelmet, ha bemutatja az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének lényegét és egyértelmű indokolást ad elő arra nézve, hogy a kifogásolt bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény felhívott szabályaival. Az indítvány e követelménynek az Alaptörvény II. cikke és XIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában nem tesz eleget. Támadott döntésével a bíróság elutasította az indítványozó végrehajtási kifogását, mely szerint a végrehajtás alapjául szolgáló illeték végrehajtásához való jog elévült. A kiegészített indítvány sem

tartalmazott indokolást arra vonatkozóan, hogy a kifogását elutasító bírói döntés az indítványozó szerint miért okozza az Alaptörvény II. cikke által biztosított emberi méltósághoz való joga sérelmét. Az indítványozó kizárólag a „közteherviselési kötelezettséggel összefüggő végrehajtási eljárás fenyegetettsége, pontosabban ennek határtalan lehetősége, az ezzel összefüggő pszichés terhelés” miatt vélte azt, hogy ez „az emberi méltóság sérelmével jár”. Az indítvány továbbá annak állításán túlmenően, hogy a bírói döntés a vagyoni viszonyaira kihatott, nem tartalmazott indokolást arra vonatkozóan sem, hogy miért sértette az indítványozó Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogát.

- [12] Az Alaptörvény XXIV. cikkének sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a bíróság csak akkor sérti meg az abban foglalt jogosultságot, ha a közigazgatási döntés alapjogsértő voltát a felülvizsgálati eljárásban a bíróság elmulasztotta felismerni {3093/2018. (III. 26.) AB határozat, Indokolás [43]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [24]}. Az indítványozó a tisztességes hatósági eljárás sérelmére vonatkozó aggályait így az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmével kapcsolatos kifogások körében értékelte.
- [13] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {ld. pl. 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]}. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [14] Az indítványozó szerint az okozta az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét, hogy az eljáró bíróság (illetve az adóhatóság) az elévülés kérdésében kizárólag az elévülésre, illetve az illetékfizetési kötelezettség esedékességére vonatkozó „konkrét-, és közvetlen jogszabályokat vette figyelembe”, mellőzte azonban az elévülésre irányadó jogszabályok alapvető, illetve alapvető rendelkezéseit, az indítványozó által hivatkozott alapjogi normákat.
- [15] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy a hatalommegosztás rendszerében a többi állami szervnek a bíróságok jogértelmezését el kell ismernie {lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]; 3014/2022. (I. 13.) AB végzés, Indokolás [27]}. A testület gyakorlata következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [...]” {3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]}.
- [16] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított indítványi érvekkel szemben az Alkotmánybíróság rögzíti, hogy szakjogi – így nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági – kérdésnek tekinti annak megítélését, hogy az elévülésre, illetve az illetékfizetési kötelezettség esedékességére vonatkozóan a bíróság mely jogszabályi rendelkezéseket tartotta alkalmazandónak. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint: „Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozó nem ért egyet a bíróságok döntésével és annak indokolásával, nem elégséges érv a támadott döntés alaptörvény-ellenességének alátámasztására” {3364/2017. (XII. 22.) AB végzés, Indokolás [21]}. Erre figyelemmel az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme tekintetében az indítványi kérelem tartalmát illetően arra a megállapításra jutott, hogy az indítványozó valójában nem alkotmányossági problémát tárt fel, hanem az eljáró bíróság jogértelmezését, a bírói jogalkalmazói tevékenység körébe tartozó törvényességi kérdést. Az alkotmányjogi panaszban foglalt érvek alapján ezért nem állapítható meg, hogy a támadott ítélettel kapcsolatban az Abtv. 29. §-ában szereplő feltételek fennállnak.
- [17] 3. A fent kifejtettek szerint a jogszabályi rendelkezésekkel szemben előterjesztett alkotmányjogi panasz nem tett eleget az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt feltételeknek. A bírói döntéssel szemben előterjesztett panasz pedig részben nem tett eleget az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltaknak, részben nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában

előírt feltételének. Ezért azt az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. október 18.

*Dr. Márki Zoltán s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró

*Dr. Handó Tünde s. k.,*  
előadó alkotmánybíró

*Dr. Schanda Balázs s. k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Márki Zoltán s. k.,*  
tanácsvezető alkotmánybíró  
az aláírásban akadályozott  
*dr. Pokol Béla*  
alkotmánybíró helyett

*Dr. Szívós Mária s. k.,*  
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/520/2022.

• • •